

Тернопільська спеціальна школа Тернопільської обласної ради**ЗАТВЕРДЖЕНО**Наказ
Тернопільської спеціальної школи
Тернопільської обласної ради
2024 року № 171**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності
під час зимових канікул****1. Загальні положення**

1.1. Інструкція з безпеки учнів під час зимових канікул поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування учнів на зимових канікулах.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Закону України «Про охорону праці», затвердженого Постановою ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (із змінами), на основі Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням Правил дорожнього руху, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 № 1306 (із змінами), Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 (зі змінами та доповненнями), Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої долікарської допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час зимових канікул

2.1. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів перед початком зимових канікул.

2.1.1. Перед початком зимових канікул чітко визначити терміни початку та закінчення канікул.

2.1.2. Потрібно ознайомитися з планом проведення канікул у класі, освітньому закладі, брати активну участь у запланованих заходах.

2.1.3. Якщо неможливо за поважних причин або сімейними обставинами взяти участь у запланованих заходах під час канікул або вчасно приступити до навчальних занять (уроків) після канікул, учні, батьки повинні завчасно попередити вихователя, класного керівника, надати заяву чи медичну довідку, що підтверджує причину.

2.2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час зимових канікул.

2.2.1. Під час канікул, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, чітко дотримуватися правил дорожнього руху:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку, обережно – по слизькій дорозі, особливо під час ожеледиці. Взуття має бути зручним, підбори – низькими;
 - рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, іти назустріч руху транспортних засобів;
 - переходити проїжджу частину можна тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
 - у місцях, де рух регулюється, треба керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
 - виходити на проїжджу частину із-за транспортних засобів, упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
 - чекати на транспортний засіб потрібно тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
 - у випадку наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, або спеціальним звуковим сигналом – утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її;
 - заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом або встановленими місцями;
 - заборонено під час зимових канікул учням кататися на велосипедах, мопедах, роликах тощо, що не відповідає погодним умовам та сезону для запобігання дорожньо-транспортних пригод (ДТП) за участю дітей;
 - заборонено кататися на санчатах, ковзанах, лижах (інших зимових засобах для розваг) на проїжджій дорозі, катання на даних засобах, предметах діти повинні здійснювати у спеціально відведених для цього місцях і під наглядом дорослих, батьків;
 - заборонено кататися з гірок із виїздом на проїжджу частину дороги;
 - у жодному разі не можна чіплятися за задній бампер машин для того, щоб покататися по проїжджій частині дороги – ці дії визначені вищою категорією небезпеки, що може призвести до ДТП, травмування й загибелі;
 - для запобігання травмування можна кататися на ковзанах тільки у відведених для цього спеціальних місцях й на міцному льоду без розщелин;
 - виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху, знання про які отримали на уроках, виховних годинах;
 - перебувати поблизу залізничних колій дітям без супроводу дорослих заборонено;
 - учні, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручні або інші пристосування.
- 2.2.2. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, приміщеннях, транспорті учні повинні чітко дотримуватися правил пожежної безпеки:
- не брати з собою вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, фейерверки, цигарки, легкозаймисті речовини тощо);
 - користуватися газовою плитою вдома тільки із спеціалізованим електричним приладом для вмикання і під наглядом дорослих;
 - заборонено застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, фейерверки, бенгальські вогні тощо), хлопаки, дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, які можуть викликати загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищувати предметами проходи та аварійні виходи;

- у жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайому чи чужу побутову техніку, не вмикати її у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації;

- не можна наближатися до електроприладів, музичної апаратури, які живляться струмом. Користуватися електроприладами тільки в присутності батьків, сухими (не вологими) руками. У випадку виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки – негайно повідомити дорослих;

- не збиратися великими групами біля проходів у громадських установах, входах та виходах, у приміщеннях вестибюлю;

- під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій у приміщенні, дотримуватися вимог протипожежної безпеки;

- у випадку пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму – негайно вийти на повітря (за двері) та кликати на допомогу. Викликати працівників пожежно-рятувальної служби за номером 101, назвати своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні, свій номер телефону;

- при появі запаху газу в приміщенні у жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, вимкнути газову плиту, якщо вона була ввімкнена, й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити газову службу за номером 104 чи пожежно-рятувальну службу – за номером 101, назвати своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію;

- під час святкування зимових свят (Різдвяних свят, Нового року) вдома або в інших закладах чітко дотримуватися вимог протипожежної безпеки; не приходити на свято в одязі з легкозаймистого матеріалу, не просоченого вогнезахисною сумішшю; під час святкування не наближатися до новорічної ялинки, в її сторону заборонено кидати будь-які предмети; не можна прикрашати ялинку іграшками, гірляндами не фабричного, або низької якості виробництва; заборонено використовувати відкритий вогонь під час зимових свят (факели, свічки, фейєрверки, бенгальські вогні, хлопаки тощо); застосовувати дугові прожектори, влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, що можуть спричинити загоряння; встановлювати стільці, крісла, різні конструкції, виконані з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захарашувати предметами проходи та аварійні виходи; не можна застосовувати для оформлення приміщень декорації та обладнання, виготовлені з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо).

2.2.3. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо учні повинні чітко дотримуватися правил для попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- під час канікул заборонено наближатися й перебувати біля водоймищ без супроводу дорослих для запобігання утоплення, заборонено виходити на льодову поверхню замерзлого водоймища. Особі, яка провалилася під лід, необхідно подати мотузку, дошку, одяг, але не підходити до неї близько. Якщо лід крихкий, треба лягти на нього й проводити операцію рятування в той бік, із якого прийшла людина – в інших місцях лід може бути більш крихким. Не поспішаючи, допомогти людині вибратися з води, зняти мокрий одяг, зігріти, покликати на допомогу, відвести постраждалого у тепле приміщення, вжити заходів щодо запобігання обмороження;

- заборонено наближатися й перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих напівзруйнованих будівель для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм та загибелі дітей;

- заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;

- уникати вживання в їжу грибів;

- заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння;

- пересуватися (іти) обережно, спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк, не травмуватися через ожеледь;

- не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них чути гудіння – дані проводи можуть бути ще підживлені електрострумом;

- не підходити до електрощитових приміщень, підстанцій, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – удар електрострумом від високовольтних живлень можна отримати на відстані 5 м;

- бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування;

- не виходити на дах багатоповерхівки (будинку) для попередження падіння із висоти;

- не підходити до відчинених вікон, не нахилятися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння;

- не спускатися у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ;

- не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин;

- застосовувати всі знання з правил безпеки, отримані на уроках, виховних годинах.

2.2.4. Дотримуватися правил безпеки життєдіяльності під час самостійного перебування вдома, на вулиці, громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі тощо:

- не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема, не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками поліції. Слід одразу кликати на допомогу і швидко йти до людей;

- не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Краще сказати, що не знаєте, і швидко йти геть;

- перебувати без супроводу дорослих на вулиці дітям до 10-ти років можна до 20 год., до 14-ти років – до 21 год., до 18-ти років до 22 год.; у темну пору сезону – до настання темряви;

- діти мають право не відчиняти двері дому навіть представникам правоохоронних органів. Тим часом зателефонувати батькам, а незнайомцям двері не відчиняти;

- триматися подалі від тих, хто влаштовує бійки, не брати участі в суперечках дорослих і не провокувати словами чи діями агресивної поведінки, що може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими бути толерантними;

- не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомиць чинить якісь неприємні дії щодо вас. Бути уважними, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між будинками й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупинитися й відійти убік, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;

- під час перебування на дискотечі – завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після закінчення заходу; керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку рухами й словами. У випадку небезпечної ситуації потрібно звертатися до служби охорони закладу, викликати поліцію за номером 102, зателефонувати батькам;

- не вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочин, вчинений після 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі неповнолітньому може бути призначене терміном не більш, як на 10 років; найбільш

суворим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних навчально-виховних установ, що здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків;

- батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Карного кодексу України.

2.2.5. Під час канікул учні повинні дотримуватися правил для запобігання захворювань на грип, інфекційні, кишкові захворювання, педикульоз тощо:

- при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, викликати лікаря;

- хворому виділити окреме ліжко; посуд, білизну;

- приміщення постійно провітрювати;

- у разі контакту із хворим одягати марлеву маску;

- хворому дотримуватися постільного режиму;

- чітко виконувати рекомендації лікаря;

- перед вживання їжі мити руки з милом;

- не їсти брудних овочів та фруктів, ретельно їх мити ;

- для запобігання захворювань на педикульоз, регулярно мити голову; довге волосся у дівчат зібрати у зачіску, не користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати свого одягу іншим;

- не вживати самостійно медичних медикаментів і препаратів, не рекомендованих лікарем;

- якщо ви погано почуваєтеся, а дорослих немає поряд, треба викликати швидку медичну допомогу за номером 103, описати свій стан, назвати номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів у випадку виникнення надзвичайної або аварійної ситуації

3.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

3.2. Зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

3.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, зателефонувати службам екстреної допомоги:

101 – пожежно-рятувальна служба;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;

104 – газова служба.

коротко описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

3.4. Якщо можливо, покинути місце, територію аварійної небезпеки.

Іноземер з ОП
(посада розробника)

Г. Гіло
(особистий підпис)

Галина Гилиничук
(ім'я, прізвище)

УЗГОДЖЕНО:

заст. директора з НР
(посада)

[Підпис]
(особистий підпис)

Юрій Гук
(ім'я, прізвище)

заст. директора з ВР
(посада)

[Підпис]
(особистий підпис)

Ольга Мацейків
(ім'я, прізвище)